Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16. 10. 2013, sp. zn. 5 Tdo 462/2013, ECLI:CZ:NS:2013:5.TDO.462.2013.1

Číslo: 32/2014

Právní věta:

Z ustanovení § 253 a § 254 odst. 1 tr. ř., vyplývá, že odvolací soud je vázán v přezkumné činnosti zásadně tím, který výrok rozsudku odvolatel napadl a jaké vady v jeho rámci vytýká. Toto výchozí vymezení a (omezení) přezkumné pravomoci odvolacího soudu ve vztahu k napadeným výrokům však rozšiřuje ustanovení § 254 odst. 2 tr. ř., a to pro případy, když vada, která je vytýkána napadenému výroku rozsudku, má svůj původ v jiném výroku, který nebyl napaden odvoláním. Pak je odvolací soud povinen přezkoumat i tento jiný (odvoláním nenapadený) výrok za předpokladu, že odvolatel mohl též proti němu podat odvolání, i když tak neučinil. Přesah přezkumné povinnosti odvolacího soudu podle § 254 odst. 2 tr. ř. je podmíněn vztahem původu (příčiny) a projevu zjištěné vady nenapadeného výroku rozsudku, jestliže důvodně vytknutá vada napadeného výroku má původ v jiném než napadeném výroku rozsudku. Oba výroky musí na sebe navazovat, a proto z toho vyplývá, že nestačí zjištění vady v jiném nenapadeném výroku rozsudku bez toho, že by zároveň byla dána uvedená návaznost na výrok napadený odvoláním, tedy že by důvodně vytknutá vada jednoho výroku měla původ v jiném nenapadeném výroku.

Výrok o trestu sice obecně vždy navazuje na výrok o vině, to však k naplnění podmínek ustanovení § 254 odst. 2 tr. ř. nestačí, neboť odvolací soud se může a je povinen se zabývat dalším výrokem, který není odvoláním napaden, jen v případě, že v takto přezkoumávaném výroku skutečně zjistí vytýkanou vadu, jež má původ v jiném výroku, než který byl napaden odvoláním (např. v odvolání státního zástupce podaném v neprospěch obžalovaného je napaden výrok o trestu odnětí svobody jako nepřiměřeně mírný a tato vada zjištěná odvolacím soudem má svůj původ v mírnější právní kvalifikaci použité soudem prvního stupně, která by odůvodňovala přísnější trest odnětí svobody). Jestliže však je napadán odvoláním státního zástupce podaným v neprospěch obžalovaného výrok o peněžitém trestu, který nebyl uložen vzhledem k tomu, že by byl údajně zjevně nedobytný nebo že by jeho uložení bylo v rozporu s možností poškozeného domoci se přiznané náhrady škody, a odvolací soud se s touto argumentací ztotožní, nejsou splněny podmínky v ustanovení § 254 odst. 2 tr. ř. pro zrušení výroku o vině, byť by výrok o vině obžalovaného byl vadný z důvodu, že byla použita mírnější právní kvalifikace.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 16.10.2013

Spisová značka: 5 Tdo 462/2013

Číslo rozhodnutí: 32

Číslo sešitu: 7

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Řízení o odvolání

Předpisy: § 254 odst. 1 tr. ř.
§ 254 odst. 2 tr. ř.

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud k dovolání obviněného J. H. podle § 265k odst. 1 tr. ř. ohledně tohoto obviněného zrušil v celém rozsahu rozsudek Vrchního soudu v Olomouci ze dne 5. 10. 2011, sp. zn. 5 To 49/2011, podle § 265k odst. 2 tr. ř. zrušil také další rozhodnutí na tuto zrušenou část rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu, a podle § 265l odst. 1 tr. ř. Vrchnímu soudu v Olomouci přikázal, aby věc obviněného J. H. v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl. Dovolání obviněného R. R. proti rozsudku Vrchního soudu v Olomouci ze dne 5. 10. 2011, sp. zn. 5 To 49/2011, Nejvyšší soud podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. odmítl jako zjevně neopodstatněné.

Z o d ů v o d n ě n í :

Rozsudkem Krajského soudu v Ostravě ze dne 22. 3. 2011, sp. zn. 30 T 8/2008, byl obviněný R. R. uznán vinným trestným činem poškozování věřitele podle § 256 odst. 1 písm. a), odst. 3 trestního zákona (zák. č. 140/1961 Sb., ve znění pozdějších předpisů, dále jen „tr. zák.“) a obviněný J. H. byl uznán vinným pomocí k trestnému činu poškozování věřitele podle § 10 odst. 1 písm. c) k § 256 odst. 1 písm. a), odst. 3 tr. zák., kterého se měli dopustit způsobem v rozsudku uvedeným. Za tento trestný čin byl obviněnému R. R. uložen podle § 256 odst. 3 tr. zák. nepodmíněný trest odnětí svobody v trvání 10 (deseti) měsíců. Podle § 39a odst. 2 písm. b) tr. zák. byl pro účely výkonu tohoto trestu zařazen do věznice s dozorem. Obviněnému J. H. byl podle § 256 odst. 3 tr. zák. uložen nepodmíněný trest odnětí svobody v trvání 10 (deseti) měsíců. Podle § 39a odst. 2 písm. b) tr. zák. byl pro účely výkonu tohoto trestu zařazen do věznice s dozorem. Obviněným R. R. a J. H. byl podle § 49 odst. 1, § 50 odst. 1 tr. zák. každému uložen trest zákazu činnosti spočívající v zákazu působení ve statutárních orgánech obchodních společností všeho druhu a družstev v trvání 5 (pěti) let. Výrokem podle § 228 odst. 1 tr. ř. a § 229 odst. 2 tr. ř. bylo rozhodnuto o povinnosti obviněných k náhradě škody.

Vrchní soud v Olomouci, který projednal jako soud odvolací ve veřejném zasedání odvolání státního zástupce a obviněných R. R. a J. H., rozhodl rozsudkem ze dne 5. 10. 2011, sp. zn. 5 To 49/2011, tak, že podle § 258 odst. 1 písm. d), e), odst. 2 tr. ř. z podnětu odvolání státního zástupce částečně zrušil napadený rozsudek nalézacího soudu, a to ohledně obviněného J. H. v celém rozsahu a ohledně obviněného R. R. ve výroku o trestu. Za splnění podmínek § 259 odst. 3 tr. ř. nově rozhodl tak, že obviněný J. H. je vinen, že

> poté, co M. d. z. R., s. r. o., se sídlem O., K. 1380/15, zastoupené jeho osobou jakožto jednatelem, uzavřely dne 3. 5. 2004 s SSKA – s. s. K., s. r. o., smlouvu o postoupení směnečné pohledávky ve výši 816 000 Kč s příslušenstvím ze směnky vlastní vystavené Ing. V. K. na řad postupitele bez protestu dne 11. 6. 2002 se splatností směnečné částky dne 30. 9. 2003, převedla dne 25. 5. 2004 Ing. V. K. na základě pokynu obviněného J. H. obchodní podíl ve společnosti NKS-l. k., s. r. o., se sídlem M. O., T. 27, jako úhradu výše zmíněné pohledávky na jím určenou osobu obviněného R. R., a poté, co zajistil všechny formality ohledně převodu obchodního podílu ze společnosti NKS, změny jednatele z Ing. V. K. na R. R., jakož i další úkony s tím spojené, vedl i další aktivity potřebné k vyvedení majetku ze společnosti NKS ve prospěch společnosti MDZR prostřednictvím obviněného R. R. níže popsaným způsobem, kdy
>
> R. R. jako jednatel společnosti NKS-l. k., s. r. o., se sídlem O., ul. T. 27, (dále jen „NKS“), a jako většinový společník obchodní společnosti M. d. z. R., s. r. o., se sídlem O., K. 1380/15, (dále jen

„MDZR“), po předchozí domluvě s J. H., jednatelem obchodní společnosti MDZR, a na základě instrukcí J. H., přestože si byli na základě informací bývalé jednatelky NKS Ing. V. K. a předaného účetnictví NKS vědomi splatných závazků společnosti NKS vůči níže uvedeným subjektům, v úmyslu získat neoprávněný majetkový prospěch ke škodě níže uvedených věřitelů po vzájemné dohodě vyvedli ze společnosti NKS zpeněžitelný majetek této společnosti, a to tak,

že dne 25. 5. 2004 v O. uzavřela společnost NKS prostřednictvím svého jednatele R. R. jako prodávající kupní smlouvu s obchodní společností MDZR jako kupujícím, jejímž předmětem byl veškerý movitý a nehmotný majetek společnosti NKS, za celkovou částku ve výši 506 965 Kč, a přestože v článku III. kupní smlouvy deklarovali, že kupní cena byla kupujícím MDZR uhrazena při podpisu smlouvy, tak ve skutečnosti společnost MDZR žádnou kupní cenu neuhradila, čehož si byli R. R. a J. H. vědomi, již dne 31. 5. 2004 společnost MDZR opětovně pronajala na základě smlouvy o nájmu movitých věcí tyto movité věci NKS, a to za nevýhodné měsíční nájemné ve výši 86 703,40 Kč včetně DPH, čímž si vytvořila mechanismus k postupnému vyvádění majetku z NKS, a dále společnost NKS prodala společnosti MDZR dne 15. 6. 2004 zboží v hodnotě 202 414 Kč specifikované na faktuře č. FO 172004 s datem splatnosti 29. 6. 2004 a dne 30. 6. 2004 zboží specifikované na faktuře č. FO 182004 v hodnotě 208 232 Kč s datem splatnosti 14. 7. 2004, kdy majetek společnosti NKS specifikovaný na těchto daňových dokladech byl ze společnosti oběma obviněnými vyveden, přestože si oba obvinění byli vědomi, že společnost MDZR za toto zboží neuhradí kupní cenu a níže uvedení věřitelé nebudou moci uspokojit z tohoto majetku své níže uvedené pohledávky, a tyto transakce uskutečnili,

přestože společnost MDZR dlužila společnosti NKS finanční prostředky ve výši 590 619,99 Kč za dodávky zboží a služeb v období od 25. 2. 2004 do 24. 5. 2004, tedy k datu 14. 7. 2004 činila pohledávka NKS vůči MDZR 1 508 231 Kč, kdy obvinění J. H. a R. R. následně poté, co se v období od 16. 9. 2004 do 26. 10. 2004 dozvěděli, že Okresní soud v Ostravě nařídil usnesením ze dne 30. 7. 2004 pod sp. zn. 49 Nc 10250/2004-5 exekuci na majetek NKS a jejím výkonem pověřil soudního exekutora Exekutorského úřadu v K. JUDr. J. P., který následně dne 20. 8. 2004 vydal exekuční příkaz č. j. EX 1272/04-5/To ze dne 20. 8. 2004, který byl opraven přípisem ze dne 31. 8. 2004, přikázáním jiných pohledávek NKS vůči MDZR, a dále tentýž exekutor vydal exekuční příkaz prodejem movitých věcí NKS ze dne 24. 9. 2004 pod sp. zn. EX 1272/04-25/To, tak čestnými prohlášeními ze dne 26. 10. 2004 nepravdivě R. R. a J. H. předstírali, že již zmiňovaná pohledávka NKS ve výši 1 508 231 Kč zanikla uhrazením ze strany MDZR, přestože si byli vědomi toho, že tato pohledávka uhrazena nebyla, a takto jednali v úmyslu poškodit níže uvedené věřitele, kteří mohli být z tohoto majetku uspokojeni a jejichž pohledávky po výše popsaných majetkových a simulovaných úkonech R. R. a J. H. nemohly být uspokojeny z vyvedeného a odstraněného majetku NKS,

čímž byla následujícím věřitelům majícím pohledávky vůči NKS ke dni 26. 10. 2004 způsobena tato škoda: J. P. C., s. r. o., se sídlem T., Na R. 866, ve výši 30 750 Kč, M. M., s. r. o., se sídlem O. – P., T. 365, ve výši 1 074 198 Kč, V+H VMD G., s. r. o., se sídlem G., V. m. D. č. p. 318, ve výši 14 729 Kč, ČR – Č. s. s. z., KSSZ pro M. k. ve výši 54 147 Kč, společnosti S. T., spol. s r. o., se sídlem P. 2, S. 66, ve výši 27 669 Kč, Finančnímu úřadu O. 1 ve výši 239 902 Kč, T. O2 C. R., a. s. (dříve Č. T., a. s.), se sídlem Za B. 266/2, P. 4, ve výši 7752 Kč, H. z. p., se sídlem J. 11, O. – V., ve výši 11 858 Kč, JUDr. J. Š., O., M. 16, ve výši 36 489 Kč a bývalým zaměstnancům spol. NKS K. B., trvale bytem V. P., O. 64, ve výši 2386 Kč, J. R., trvale bytem O. – P., F. 742/6, ve výši 6760 Kč, D. M., trvale bytem R., V. 857, ve výši 1591 Kč, kdy všem výše uvedeným poškozeným vznikla škoda v celkové výši 1 508 231 Kč, neboť bez adekvátního protiplnění byl ze společnosti NKS vyveden shora uvedený majetek společnosti NKS v celkové výši nejméně 1 508 231 Kč, který mohl být použit k jejich poměrnému uspokojení,

přičemž poté, co byl usnesením Krajského soudu v Ostravě pod sp. zn. 13 K 38/2005 ze dne 26.

9. 2005 prohlášen konkurz na majetek společnosti NKS, tak v úmyslu zastřít skutečnost, že veškerý majetek společnosti NKS byl z této společnosti vyveden bez jakéhokoliv protiplnění a jimi vydaná čestná prohlášení jsou nepravdivá, správkyni konkurzní podstaty JUDr. J. M. předložil dne 6. 1. 2006 R. R. antidatovanou smlouvu o postoupení pohledávky mezi společností NKS jako postupníkem a MDZR jako postupitelem, antidatovanou ke dni 15. 5. 2004, kdy tuto smlouvu za NKS podepsal R. R. a za MDZR J. H., jejímž předmětem bylo údajné postoupení pohledávky vzniklé na základě směnky vystavené v M. dne 23. 10. 2001 a splatné dne 30. 11. 2001 společností V. L. K. P., s. r. o, na směnečnou sumu 5 000 000 Kč na řad J. H., za sjednanou úplatu ve výši 1 500 000 Kč, a dále antidatované účetní doklady na částku ve výši 500 000 Kč datovanou dne 25. 5. 2004, na částku 500 000 Kč datovanou dne 10. 6. 2004 a na částku ve výši 500 000 Kč datovanou dne 16. 6. 2004, kterými nepravdivě předstírali úhradu NKS za tuto směnku, přičemž tyto listiny správkyni konkurzní podstaty předložili, přestože si byli vědomi, že k těmto transakcím ve skutečnosti nedošlo,

čímž spáchal organizátorství trestného činu poškozování věřitele podle § 10 odst. 1 písm. a) tr. zák. k § 256 odst. 1 písm. a), odst. 3 tr. zák.

Za to byl obviněný J. H. odsouzen podle § 256 odst. 3 tr. zák. k trestu odnětí svobody v trvání 2 (dvou) roků. Podle § 58 odst. 1 a § 59 odst. 1 tr. zák. byl obviněnému výkon uloženého trestu odnětí svobody podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání 5 (pěti) roků. Podle § 59 odst. 2 tr. zák. bylo obviněnému uloženo omezení, aby ve zkušební době podle svých sil nahradil škodu, kterou trestným činem způsobil. Podle § 49 odst. 1 a § 50 odst. 1 tr. zák. byl obviněnému uložen trest zákazu činnosti spočívající v zákazu působení ve statutárních orgánech obchodních společností všeho druhu a družstev v trvání 5 (pěti) let. Podle § 53 odst. 1 a § 54 odst. 1 tr. zák. byl obviněnému uložen peněžitý trest ve výměře 1 500 000 (jeden milion pět set tisíc) Kč. Podle § 54 odst. 3 tr. zák. byl obviněnému stanoven pro případ, že by peněžitý trest nebyl ve stanovené lhůtě vykonán, náhradní trest odnětí svobody v trvání 1 (jednoho) roku. Podle § 228 odst. 1 tr. ř. byla obviněnému J. H. uložena povinnost společně a nerozdílně s obviněným R. R. zaplatit níže uvedeným poškozeným škodu, a to:

– J. P., C., s. r. o., se sídlem T., Na R. 866, ve výši 30 750 Kč,

– České republice – Č. s. s. z., KSSZ pro M. k., ve výši 54 147 Kč,

– S. T., spol. s r. o., se sídlem P. 2, S. 66, ve výši 27 669 Kč,

– JUDr. J. Š., O., M. 16, ve výši 36 489 Kč,

– J. R., trvale bytem O. – P., F. 742/6, ve výši 6760 Kč,

– D. M., trvale bytem R., V. 587, ve výši 1591 Kč.

Podle § 229 odst. 2 tr. ř. byli poškození J. P. C., s. r. o., Česká republika – Č. s. s. z., KSSZ pro M. k., S. T., spol. s r. o., JUDr. J. Š., J. R. a D. M. odkázáni se zbytkem svého nároku na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních.

Obviněný R. R. byl odsouzen za trestný čin poškozování věřitele podle § 256 odst. 1 písm. a), odst. 3 tr. zák., ohledně něhož zůstal napadený rozsudek nezměněn, podle § 256 odst. 3 tr. zák. k trestu odnětí svobody v trvání 18 (osmnácti) měsíců. Podle § 58 odst. 1 a § 59 odst. 1 tr. zák. byl obviněnému výkon uloženého trestu odnětí svobody podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání 4 (čtyř) roků. Podle § 59 odst. 2 tr. zák. bylo obviněnému uloženo omezení, aby ve zkušební době podle svých sil nahradil škodu, kterou trestným činem způsobil. Podle § 49 odst. 1 a § 50 odst. 1 tr. zák. byl obviněnému uložen trest zákazu činnosti spočívající v zákazu působení ve statutárních orgánech obchodních společností všeho druhu a družstev v trvání 5 (pěti) let. Podle § 53 odst. 1 a § 54 odst. 1

tr. zák. byl obviněnému uložen peněžitý trest ve výměře 60 000 (šedesát tisíc) Kč. Podle § 54 odst. 3 tr. zák. byl obviněnému stanoven pro případ, že by peněžitý trest nebyl ve stanovené lhůtě vykonán, náhradní trest odnětí svobody v trvání 6 (šesti) měsíců.

Podle § 256 tr. ř. byla odvolání obviněných R. R. a J. H. zamítnuta.

Proti uvedenému rozsudku Vrchního soudu v Olomouci ze dne 5. 10. 2011, sp. zn. 5 To 49/2011, ve spojení s rozsudkem Krajského soudu v Ostravě ze dne 22. 3. 2011, sp. zn. 30 T 8/2008, podali obviněný R. R. prostřednictvím obhájce Mgr. J. J. a obviněný J. H. prostřednictvím obhájce JUDr. V. J. dovolání, a to obviněný R. R. z důvodů uvedených v § 265b odst. 1 písm. e) a g) tr. ř. a obviněný J. H. z důvodů uvedených v § 265b odst. 1 písm. e), g) a l) tr. ř.

Nejvyšší soud z důvodů v rozhodnutí podrobně rozvedených se vypořádal s dovolacími námitkami obviněného R. R. a protože je shledal zjevně neopodstatněnými, tak jeho dovolaní podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. odmítl.

Obviněný J. H. ve svém dovolání odůvodnil porušení ustanovení § 265b odst. 1 písm. e) tr. ř. mimo jiné tím, že nepřípustnost trestního stíhání je dána nedovoleným postupem odvolacího soudu, který k odvolání státního zástupce proti výroku o trestu změnil i výrok o vině rozsudku. Odvolání proti rozsudku podaná obviněnými odvolací soud zamítl, takže rozhodoval pouze o odvolání státního zástupce, které bylo podáno pouze do trestu. V takovém případě odvolací soud nemůže měnit výrok o vině. Odvolací soud zde odkazuje na ustanovení druhého odstavce § 254 tr. ř. Podle přesvědčení dovolatele však nelze předpokládat neznalost práva u státního zástupce a mimoto v daném případě neexistuje mezi výrokem o vině a výrokem o trestu takový vztah, že by si změna výroku o trestu vyžadovala změnu výroku o vině, neboť u obou dvou použitých kvalifikací – tj. u „obyčejné“ pomoci podle ustanovení § 10 odst. 1 písm. c) tr. zák. (podle krajského soudu) a u organizátorství podle ustanovení § 10 odst. 1 písm. a) tr. zák. (podle vrchního soudu) je stanovena stejná trestní sazba. Vzhledem k tomu, že organizátorství je hodnoceno jako závažnější forma trestné součinnosti než pomoc, změnil odvolací soud v dovolatelův neprospěch výrok o vině, aniž proti tomuto výroku bylo podáno odvolání státním zástupcem.

Nejvyšší soud ve vztahu ke shora uvedené dovolací námitce dospěl k těmto závěrům.

V rámci dovolacího důvodu podle ustanovení § 265b odst. 1 písm. e) tr. ř. (pozn. ačkoliv správně měla být tato námitka podřazena pod dovolací důvod podle ustanovení § 265b odst. 1 písm. g/ tr. ř.) obviněný J. H. v podstatě namítl, že odvolací soud k odvolání státního zástupce proti výroku o trestu změnil i výrok o vině v rozsudku nalézacího soudu, ačkoliv mezi výrokem o vině a výrokem o trestu neexistoval takový vztah, že by si změna výroku o trestu vyžadovala změnu výroku o vině.

Odvolací soud v odůvodnění svého rozsudku k tomu uvedl, že v případě obviněného J. H. dospěl soud prvního stupně ke správným závěrům, obsaženým zejména na str. 65 – 66 napadeného rozsudku, podle kterých právě tento obviněný byl onou osobou, která zajišťovala všechny formality ohledně převodu obchodního podílu ve společnosti NKS, změny jednatele z Ing. V. K. na R. R., jakož i další úkony s tímto spojené, a byl to právě on, kdo jako jednatel společnosti MDZR uzavíral po nesporné a logické předchozí dohodě s R. R., jednatelem společnosti NKS, kupní smlouvu ze dne 25. 5. 2004, smlouvu o nájmu movitých věcí ze dne 31. 5. 2004 mezi stejnými účastníky, tj. NKS a MDZR, jakož i další aktivity potřebné k vyvedení majetku od společnosti NKS ve prospěch společnosti MDZR, za kterou jednal jen a pouze obviněný J. H., a to konkrétním protiprávním jednáním popsaným ve skutkové části napadeného rozhodnutí. Nesprávně však dovodil, že tímto jednáním obviněný J. H. poskytl obviněnému R. R. pomoc k spáchání trestného činu, zejména odstraněním překážek a radou ve smyslu ustanovení § 10 odst. 1 písm. c) tr. zák. Z uvedeného je totiž naopak zřejmé, že obviněný J. H., jakožto osoba mající k dispozici předmětnou směnku na směnečnou částku 5 mil. Kč a vystupující

jako jednatel obchodní společnosti MDZR, jakož i s ohledem na postavení obviněného R. R. ve společnosti MDZR (pro společnost prováděl montáž oken), spáchání trestného činu zosnoval a řídil, čímž spáchal organizátorství trestného činu poškozování věřitele podle § 10 odst. 1 písm. a) tr. zák. k § 256 odst. 1 písm. a), odst. 3 tr. zák. Vzhledem ke skutečnosti, že odvolání státního zástupce bylo podáno v neprospěch obou obviněných do výroku o trestu, mohl odvolací soud z titulu tohoto opravného prostředku uvedené pochybení soudu prvního stupně napravit, neboť podle § 254 odst. 2 tr. ř. mají-li vytýkané vady svůj původ v jiném výroku než v tom, proti němuž bylo podáno odvolání, přezkoumá odvolací soud i správnost takového výroku, na který v odvolání napadený výrok navazuje, jestliže oprávněná osoba proti němu mohla podat odvolání.

Nejvyšší soud k tomu považuje za potřebné uvést, že podle ustanovení § 254 odst. 1 tr. ř., nezamítne-li nebo neodmítne-li odvolací soud odvolání podle § 253 tr. ř., přezkoumá zákonnost a odůvodněnost jen těch oddělitelných výroků rozsudku, proti nimž bylo podáno odvolání, i správnost postupu řízení, které jim předcházelo, a to z hlediska vytýkaných vad. K vadám, které nejsou odvoláním vytýkány, odvolací soud přihlíží, jen pokud mají vliv na správnost výroků, proti nimž bylo podáno odvolání. Podle § 254 odst. 2 tr. ř. mají-li vytýkané vady svůj původ v jiném výroku než v tom, proti němuž bylo podáno odvolání, přezkoumá odvolací soud i správnost takového výroku, na který v odvolání napadený výrok navazuje, jestliže oprávněná osoba proti němu mohla podat odvolání. Z toho vyplývá, že odvolací soud je zásadně vázán v přezkumné činnosti tím, který výrok rozsudku odvolatel napadl a jaké vady v jeho rámci vytýká (§ 254 odst. 1 tr. ř.). Toto výchozí vymezení (a omezení) přezkumné pravomoci odvolacího soudu ve vztahu k napadeným výrokům však rozšiřuje citované ustanovení § 254 odst. 2 tr. ř., a to pro případy, když vada, která je vytýkána napadenému výroku rozsudku, má svůj původ v jiném výroku, který nebyl napaden odvoláním. Pak je odvolací soud povinen přezkoumat i tento jiný (odvoláním nenapadený) výrok za předpokladu, že odvolatel mohl též proti němu podat odvolání, i když tak neučinil. Přesah přezkumné povinnosti odvolacího soudu podle 254 odst. 2 tr. ř. je podmíněn vztahem původu (příčiny) a projevu zjištěné vady nenapadeného výroku rozsudku, jestliže důvodně vytknutá vada napadeného výroku má původ v jiném než napadeném výroku rozsudku. Oba výroky musí na sebe navazovat, a proto z toho vyplývá, že nestačí zjištění vady v jiném nenapadeném výroku rozsudku bez toho, že by zároveň byla dána uvedená návaznost na výrok napadený odvoláním, tedy že by důvodně vytknutá vada jednoho výroku měla původ v jiném nenapadeném výroku. Přitom musí jít o takové výroky, které je tentýž odvolatel oprávněn napadnout svým odvoláním, což v daném případě bylo splněno, neboť státní zástupce byl nepochybně ve smyslu § 246 odst. 1 písm. a) tr. ř. oprávněn napadnout i výrok o vině J. H. v rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 22. 3. 2011, sp. zn. 30 T 8/2008 (obviněným tvrzená neznalost práva u státního zástupce, resp. nemožnost jejího předpokladu, zde nemá žádný význam).

Pokud jde ovšem o další podmínky, považuje Nejvyšší soud za potřebné zdůraznit, že odvolací soud se zabývá dalším výrokem, který není odvoláním napaden, jen v případě, že v takto přezkoumávaném výroku skutečně zjistí vytýkanou vadu, jež má původ v jiném výroku, než který byl napaden odvoláním. Bylo by vybočením z principu vázanosti soudu obsahem podaného odvolání, kdyby odvolací soud přezkoumával navazující (nenapadený) výrok rozsudku přímo bez dalšího a zjišťoval existenci případných vad tohoto výroku či předcházejícího řízení, a to bez souvislosti s napadeným výrokem. Podmínkou přezkoumání nenapadeného výroku je právě vada zjištěná ve výroku napadeném, která spojuje svým původem oba výroky. Odvolací soud svůj závěr o splnění podmínek ustanovení § 254 odst. 2 tr. ř. žádným způsobem neodůvodnil, pouze konstatoval, že v projednávaném případě vzhledem ke skutečnosti, že odvolání státního zástupce bylo podáno v neprospěch obou obviněných do výroku o trestu, mohl odvolací soud z titulu tohoto opravného prostředku uvedené pochybení soudu prvního stupně napravit, neboť podle § 254 odst. 2 tr. ř. mají-li vytýkané vady svůj původ v jiném výroku než v tom, proti němuž bylo podáno odvolání, přezkoumá odvolací soud i správnost takového výroku, na který v odvolání napadený výrok navazuje, jestliže oprávněná osoba proti němu mohla podat odvolání (srov. str. 18 odůvodnění rozsudku odvolacího

soudu). Podle názoru Nejvyššího soudu však v projednávané věci nelze takovýto závěr učinit. Výrok o trestu sice obecně vždy navazuje na výrok o vině, neboť podle § 39 odst. 1 tr. zákoníku soud při stanovení druhu trestu a jeho výměry přihlédne zejména k povaze a závažnosti spáchaného trestného činu, k osobním, rodinným, majetkovým a jiným poměrům pachatele a k jeho dosavadnímu způsobu života a k možnosti jeho nápravy (srov. i § 125 odst. 1 věta třetí tr. ř.). Takováto obecná souvislost však k naplnění podmínek ustanovení § 254 odst. 2 tr. ř. nestačí, neboť jak již bylo shora uvedeno, odvolací soud se zabývá dalším výrokem, který není odvoláním napaden, jen v případě, že v takto přezkoumávaném výroku skutečně zjistí vytýkanou vadu, jež má původ v jiném výroku, než který byl napaden odvoláním.

Státní zástupce podal odvolání v neprospěch obviněných R. R. a J. H., a to výslovně do výroku o trestu v odsuzujícím rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 22. 3. 2011, sp. zn. 30 T 8/2008. V odůvodnění tohoto odvolání uvedl, že má zato, že soud provedl úplné dokazování, kdy provedené důkazy pečlivě hodnotil v souladu s kritérii stanovenými v § 2 odst. 6 tr. ř. a na základě takto provedeného hodnocení dospěl ke správným skutkovým závěrům. Taktéž i s právní kvalifikací stanovenou nalézacím soudem se ztotožnil. Plně souhlasí i s uložením nepodmíněných trestů odnětí svobody oběma obviněným. Takto uložené tresty odpovídají promyšlenému způsobu páchání trestné činnosti, postojům obviněných k trestní věci a jejich snahou podvést soud předkládáním nepravdivé a antidatované listiny. Ztotožnil se i s délkou uloženého trestu zákazu činnosti. S ohledem na skutečnost, že obvinění se dopustili majetkové trestné činnosti, kdy výše škody činí 1 508 231 Kč, měl soud oběma obviněným ukládat vedle výše uvedených trestů i trest peněžitý. Bez uložení tohoto trestu je trest uložený oběma obviněným nepřiměřeně mírný, neboť by v konečném důsledku na páchání trestné činnosti vydělali již zmíněnou částku korespondující se způsobenou škodou. Za nesprávný považuje závěr soudu, že u obou obviněných by byl peněžitý trest zjevně nedobytný. U obviněného J. H. byly zjištěny mnohamilionové příjmy v letech 2008-2010 a rozsáhlý nemovitý majetek a u R. R. bylo zjištěno, že je zaměstnán. Státní zástupce dále zdůraznil, že v souvislosti s činností J. H. ve společnosti I., s. r. o., mu byla vyplacena v letech 2008-2010 nejméně částka ve výši 5 534 932 Kč, přičemž podle vlastní výpovědi měl tehdy příjem 300 000 Kč měsíčně. Kromě toho je J. H. majitelem řady nemovitostí v pořizovací ceně 19 386 487 Kč, což více než 8x převyšuje výši exekučně vymáhaných pohledávek (2 389 170 Kč), dále je jednatelem v obchodní společnosti P. O., s. r. o., a zaměstnancem společnosti R. CZ, a. s. Z toho je zřejmé, že případný uložený peněžitý trest je u něj zcela vymožitelný.

Nejvyšší soud považuje za nutné především zdůraznit, že obecně je třeba k tomu uvést, že státním zástupcem napadený výrok o neuložení peněžitého trestu bez dalšího nenavazuje na odvoláním nedotčený výrok o vině obviněného J. H., jestliže je vada spatřována v závěru soudu prvního stupně, že u obou obviněných by byl peněžitý trest zjevně nedobytný, resp. že nebyl ukládán s ohledem na současně vyslovený výrok o náhradě škody.

Ohledně obviněného J. H. odvolací soud na základě tohoto odvolání státního zástupce (odvolání obviněných J. H. i R. R. zamítl) jednak zmírnil trest odnětí svobody z nepodmíněného v trvání deseti měsíců na podmíněný v trvání dvou roků se zkušební dobou pět let, trest zákazu činnosti ponechal beze změny a navíc mu uložil peněžitý trest ve výměře 1 500 000 Kč s náhradním trestem odnětí svobody v trvání jednoho roku. K tomu Nejvyšší soud podotýká, že podle ustálené judikatury je nepodmíněný trest odnětí svobody nutno vždy pokládat za přísnější trest než trest odnětí svobody, jehož výkon byl podmíněně odložen (podmíněné odsouzení), třebaže byl nepodmíněný trest odnětí svobody podstatně kratší (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18. října 2006, sp. zn. 7 Tdo 1252/2006, publikované pod č. T 949 v sešitě 31/2007 Souboru trestních rozhodnutí Nejvyššího soudu, C. H. Beck, 2007), proto je bez významu poznámka odvolacího soudu v odůvodnění u trestu odnětí svobody, že při ukládání tohoto mírnějšího trestu přihlédl i k povaze jeho účasti na spáchání trestného činu obviněným R. R., neboť jestliže ukládá mírnější trest, nemůže mít vada výroku o

trestu svůj původ ve výroku o vině, spočívající v tom, že obviněný J. H. byl uznán vinným nalézacím soudem jen pro pomoc k trestnému činu poškozování věřitele podle § 10 odst. 1 písm. c) k § 256 odst. 1 písm. a), odst. 3 tr. zák., zatímco odvolací soud shledal v jinak správně zjištěném skutkovém stavu soudem prvního stupně organizátorství trestného činu poškozování věřitele podle § 10 odst. 1 písm. a) tr. zák. k § 256 odst. 1 písm. a), odst. 3 tr. zák. jako přísnější formu účastenství.

Zpřísnění u obviněného J. H. oproti rozsudku soudu prvního stupně tedy spočívalo pouze v uložení peněžitého trestu ve výměře 1 500 000 Kč s náhradním trestem odnětí svobody v trvání jednoho roku. K odůvodnění tohoto výroku o peněžitém trestu u obviněného J. H. (ale i obviněného R. R.), který mu odvolací soud uložil také k uvedenému odvolání státního zástupce, protože mu tento druh trestu nebyl nalézací soudem uložen (srov. str. 68 odůvodnění rozsudku nalézacího soudu), ve svém rozsudku uvedl: „Současně v intencích návrhu státního zástupce Vrchní soud v Olomouci oběma obviněným uložil i peněžité tresty, a to podle § 53 odst. 1 tr. zák. a § 54 odst. 1 tr. zák. obviněnému J. H. ve výměře 1 500 000 Kč, přičemž podle § 54 odst. 3 tr. zák. tomuto obžalovanému stanovil pro případ, že by peněžitý trest nebyl ve stanovené lhůtě vykonán, náhradní trest odnětí svobody v trvání jednoho roku …“ (obviněnému R. R. uložil peněžitý trest ve výměře 60 000 Kč s náhradním trestem odnětí svobody v trvání šesti měsíců). Dále odvolací soud zdůraznil, že „při výměře peněžitých trestů přihlédl odvolací soud k osobním a majetkovým poměrům obou obžalovaných tak, jak je v průběhu veřejného zasedání před odvolacím soudem doložil státní zástupce, kdy příslušnými doklady odvolací soud doplnil dokazování.“ Z tohoto odůvodnění je zřejmé, že v žádném směru při ukládání peněžitého trestu obviněnému J. H. nepřihlížel k shora uvedené současně provedené změně právní kvalifikace z pomoci podle § 10 odst. 1 písm. c) tr. zák. na organizátorství podle § 10 odst. 1 písm. a) tr. zák. k trestnému činu poškozování věřitele podle § 256 odst. 1 písm. a), odst. 3 tr. zák. jako přísnější formě účastenství.

Z těchto důvodů ve věci obviněného J. H. Nejvyšší soud neshledává mezi výrokem o vině a výrokem o trestu takový vztah, že by vady výroku o trestu zjištěné odvolacím soudem, které se pak projevily v jeho novém rozhodnutí o trestu u obviněného J. H., měly svůj původ ve výroku o vině, a to i s přihlédnutím k tomu, že na trestnost účastníka bez ohledu na to, zda se jedná o organizátora, návodce nebo pomocníka, se užije ustanovení o trestnosti pachatele (§ 10 odst. 2 tr. zák.). Proto je důvodná námitka obviněného J. H., že pokud změnil odvolací soud v jeho neprospěch výrok o vině v tom směru, že místo pomoci podle § 10 odst. 1 písm. c) tr. zák. uznal jmenovaného obviněného vinným organizátorstvím podle § 10 odst. 1 písm. a) tr. zák. k trestnému činu poškozování věřitele podle § 256 odst. 1 písm. a), odst. 3 tr. zák., jako přísnější formě účastenství, aniž proti tomuto výroku bylo podáno odvolání státním zástupcem, porušil zákon v jeho neprospěch v ustanovení § 254 odst. 2 tr. ř.

Z těchto důvodů Nejvyšší soud poté, co se vypořádal i s ostatními dovolacími námitkami obviněného, shledal, že jsou u obviněného J. H. naplněny dovolací důvody podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., tedy že rozhodnutí odvolacího soudu na základě výše uvedeného spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotně právním posouzení. Z tohoto důvodu Nejvyšší soud podle § 265k odst. 1 tr. ř. částečně zrušil rozsudek Vrchního soudu v Olomouci ze dne 5. 10. 2011, sp. zn. 5 To 49/2011, a to pouze ohledně obviněného J. H. v celém rozsahu, podle § 265k odst. 2 tr. ř. zrušil také další rozhodnutí na zrušenou část rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu, a podle § 265l odst. 1 tr. ř. Vrchnímu soudu v Olomouci přikázal, aby věc obviněného J. H. v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.